

Projekt

Téma: Raná intervence u předčasně narozených jedinců

Problém: Dostupnost rané péče u předčasně narozených jedinců s těžkým postižením

Otázka: Jaká je kvalita a dostupnost rané péče u předčasně narozených jedinců s těžkým postižením?

Vedlejší otázky:

- Je dostupnost rané péče v našich poměrech dostačující?
- Bez jaké pomoci by se rodiče předčasně narozených dětí neobešli?
- Bez jaké péče rané intervence by se rodiče neobešli?
- V čem spočívá práce střediska rané péče u předčasně narozených jedinců?

Představení projektu:

Problematika týkající se rané péče je u nás celkem novou oblastí. Ranou péčí můžeme rozdělit na několik částí, podle kterých se dělí na oblast medicínskou a oblast pedagogickou. Se stále vyvíjející se technologií stoupá i počet předčasně narozených jedinců s kombinovaným postižením. Rodiče takových dětí potřebují prvotní podporu, kterou jim nabízí střediska rané péče. Jejich kapacita je však omezena. Raná péče plní důležitou úlohu v rozvoji dítěte s postižením. Rodiče jsou často zpočátku bezradní a neví, co mají dělat. Střediska rané péče jsou tu od toho, aby rodiče podpořili a podrželi v době, kdy si myslí, že je všechno v koncích. Pracovníci těchto středisek pomáhají ukázat rodinám novou cestu, kterou se mohou se svými postiženými dětmi ubírat.

Volba výzkumné strategie:

V praktické části diplomové práce použiji metodu kvalitativního výzkumu. Výzkumné techniky, které ve své práci budou pozorování, analýza dokumentů a polostandardizované rozhovory. Otázky v rozhovoru budou převážně otevřené s možností volné odpovědi respondentů.

Výzkum bude pravděpodobně prováděn z vypracování čtyř studií. Výsledky budou sloužit zvláště pro hlubší vhled pro problematiku, nikoliv pro vytvoření obecně platných závěrů.

Jako nejvhodnější metodu pro vlastní výzkum jsem si vybrala rozhovor. Počet zkoumaných jednotek bude pravděpodobně pět. Způsob kontaktování osob bude zprostředkovaně. Za výhodu této metody považuji přímé setkání s rodiči předčasně narozených dětí. Tuto metodu jsem použila již v bakalářské práci a myslím, že se tato metoda osvědčila. Člověk aspoň lépe pronikne do této problematiky. Jako nevýhodu považuji malou skupinu zkoumaného vzorku. Dotazníkové šetření by zajisté ukázalo mnohem větší vzorek takto postižených osob, ale kouzlo osobního setkání a poznání takových osob nedokáže nahradit žádný z dotazníků.

Zvolený nástroj pro sběr dat bude rozhovor s rodiči. Otázky se budou týkat následné speciálně pedagogické péče, která byla jejich dítěti poskytnuta. Dále se mohou týkat metod práce, které při výchově a vývoji jejich dětí využily.

Rozhovor budu započat krátkým seznámením s rodinou, poté zjištění osobních údajů jedince (osobní anamnéza), rodinná anamnéze a následně se budou týkat otázky rané intervence a speciálně pedagogické péče.

Protože některé osobní údaje mohou mít osobního až intimního rázu, bude zachována anonymita všech zúčastněných respondentů.

Cíl:

Cílem diplomové práce je zjištění kvality, dostupnosti a významu rané podpory pro rodiče dětí s kombinovaným postižením.

Sběr dat:

Metody sběru dat:

1. Analýza dokumentů – studium problematiky rané podpory
2. Aktivní studium knih a dokumentů
3. Kontaktování některého ze Středisek rané péče
4. Rozhovory s rodiči

Metoda sběru dat:

Rozhovor s rodiči.

Výzkumný vzorek:

Rodiče dětí s kombinovaným postižením, kterým budou kladeny otázky týkající se problematiky rané podpory/péče, která jim byla poskytnuta v průběhu vývoje jejich dítěte.

Koncept: Metody práce při péči o žáka s kombinovaným postižením.

Konceptualizace: Metody práce v rámci rané intervence. Způsob, jakým může raná intervence probíhat – individuálně nebo skupinově.

Operacionalizace:

- Individuální forma – probíhají jednotlivá setkání dětí s pracovníky rané podpory.
- Skupinová forma – u dětí se stejným druhem postižení a jejich rodiči.

Koncept: Podpůrné terapie používané při pedagogickém působení.

Konceptualizace: Podpůrné terapie užívané pro rozvoj celé osobnosti jeho dítěte ve všech složkách jeho osobnosti.

Operacionalizace:

- Jaké terapie jsou nabízeny klientům v rámci střediska rané péče.

Ukázka otázek z rozhovoru:

1. Kolik let je Vašemu dítěti?
2. Je to Vaše první dítě?
3. A jak probíhal porod Vašeho dítěte?
4. Od koho nebo kde jste se dozvěděli o rané podpoře?
5. V kolika letech se Vaše dítě dostalo do péče rané podpory?
6. Jaký byl počáteční stav dítěte při přijetí do péče?
7. Jaký je nynější stav Vašeho dítěte?

8. Které metody práce byly použity při rané podpoře dítěte?
9. Jaké podpůrné terapie byly použity při pedagogickém působení u Vašeho dítěte?
10. Byla pro Vás podpora ze strany střediska rané péče dostačující nebo byste rádi něco změnili?
11. Jak byste hodnotili práci pracovníků střediska rané péče?
12. Vidíte pokrokáři práci s Vaším dítětem?
13. Jak dlouho již podpora probíhá?
14. Jak často Vás navštěvuje pracovník rané podpory či jak často jezdíte na konzultace do střediska?
15. Účastnili jste se nějakých seminářů týkající se problematiky rané péče.
16. Jaké metody práce jste vy sami s dětmi používali?

Další otázky budou vymyšleny v průběhu rozhovoru podle aktuálního zájmu či nápovědou rodičů. Otázky také mohou vyvstat na základě odpovědí. Součástí diplomové práce může být také krátký zápis z pozorování dítěte.

Nevýhody:

Problém, který může nastat, při rozhovoru je nepochopení zadané otázky nebo neporozumění rodičům. Řešením může být opětovné položení otázky či její přetransformování. Další nevýhodou této výzkumné metody může být to, že nebude jednoduché získat respondenty k tomuto výzkumu.

Výhody:

Výhodou se jeví bližší kontakt s respondenty, osobní kontakt a také seznámení se s jejich rodinou i životem. Další výhodou může být lepší subjektivita zkoumaného vzorku, čímž se můžeme vyhnout nepravdivému zodpovězení na danou otázku.

POUŽITÁ LITERATURA:

BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. *Strategie ve vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami*. 2. vydání. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-158-4.

FISCHER, S., ŠKODA, J. *Speciální pedagogika. Edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním*. 1. vydání. Praha: Triton, 2008. ISBN 978-80-7387-014-0.

HAMADOVÁ, P., KVĚTOŇOVÁ, L., NOVÁKOVÁ, Z. *Oftalmopedie*. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-145-4.

JANKOVSKÝ, J. *Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením. Somatopedická a psychologická hlediska*. Praha: Triton, 2001. ISBN 80-7254-192-7.

OPATŘILOVÁ, D. *Pedagogická intervence v raném a předškolním věku u jedinců s dětskou mozkovou obrnou*. 1. vydání. Brno: MSD, 2004. ISBN 80-210-3242-1.

OPATŘILOVÁ, D. *Metody práce u jedinců s těžkým postižením a více vadami*. 1. vydání. Brno: MU, 2005. ISBN 80-210-3819-5.

OPATŘILOVÁ, D., ZÁMEČNÍKOVÁ, D. *Somatopedie*. 1. vydání. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-137-9.

OPATŘILOVÁ, D. *Analýza současného stavu inkluzivního vzdělávání v České republice u jedinců s tělesným postižením v předškolním a základním vzdělávání*. Brno: MU, 2009. ISBN 9978-80-210-5030-3.

PIPEKOVÁ, J. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 2., rozšířené a přepracované vydání. Brno: Paido, 2006. ISBN 80-7315-120-0.

PŘINOSILOVÁ, D. *Diagnostika ve speciální pedagogice*. 1. vydání. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-142-3.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání žáků v základní škole speciální (pracovní verze). Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2006.

Rehabilitační vzdělávací program pomocné školy. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2003.

ŠVARCOVÁ, I., VÍTKOVÁ, M. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením III*. Praha: IPPP ČR, 2001.

VALENTA, M., MÜLLER, O. *Psychopedie. Teoretické základy a metodika*. Praha: Parta, 2004. ISBN 80-7320-063-5.

VÍTKOVÁ, M. *Integrativní speciální pedagogika. Integrace školní a sociální*. 2., rozšířené a přepracované vydání. Brno: Paido, 2004. ISBN 80-7315-071-9.

VÍTKOVÁ, M. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením I. Základní informace. Speciálně pedagogická diagnostika*. Praha: IPPP ČR, 2001.

VÍTKOVÁ, M. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením II. Metoda bazální stimulace*. Praha: IPPP ČR, 2001.

VÍTKOVÁ, M. *Somatopedické aspekty*. Brno: Paido, 2006. ISBN 80-7315-134-0.

VÍTKOVÁ, M. (ED.), ŘEHŮŘEK, J., KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L., MADLENER, I. *Možnosti reedukace zraku při kombinovaném postižení*. Brno: Paido, 1999. ISBN 80-85931-75-3.

ZELINKOVÁ, O. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-544-X.

Vyhláška MŠMT ČR č. 72/2005 Sb. *O poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních*.

Vyhláška MŠMT ČR č. 73/2005 Sb. *O vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných*

Zákon č. 561/2004 Sb. *O předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání*.

Výzkum chce ještě hodně „učesat“, především sladit to, co skutečně plánujete dělat, s vaším tématem a otázkami. Chybí některé prvky předepsané pro projekt (viz sylabus). Domnívám se, že jste si s projektem velkou práci nedala, je to škoda.